

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/124987,Pulk-Ochrony-i-Regulacji-Ruchu-Wojskowej-Sluzby-Wewnetrzej.html>

Pułk Ochrony i Regulacji Ruchu Wojskowej Służby Wewnętrznej

ARTYKUŁ

Pułk Ochrony i Regulacji Ruchu Wojskowej Służby Wewnętrznej

OKRES HISTORYCZNY

(1945-1948) Pierwsze lata Polski Ludowej (1948-1956) Stalinizm w Polsce (1956-1970) Od Października do Grudnia (1970-1980) Od Gdańska do Gdańska (1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: RADOSŁAW PETERMAN 14.05.2026

Z chwilą pojawienia się w 1944 roku „odrodzonego” Wojska Polskiego na terenach oswobodzonych spod okupacji niemieckiej, postanowiono o

uregulowaniu kwestii ochrony centralnych obiektów wojskowych. Już we wrześniu 1944 r. zadanie to powierzono nowo powołanej formacji, wcielonej później do struktur WSW.

Artykuł 2 ust. 1 pkt 11. ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz.U.1997 nr 70 poz. 443) do organów bezpieczeństwa państwa zalicza:

„inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz okręgach wojskowych”.

Wątpliwości natury formalnej

Ustawodawca nie dookreślił, które konkretnie z jednostek Sił Zbrojnych Ludowego Wojska Polskiego miał na myśli. Niewiele pomagają Biuletyny Komisji Nadzwyczajnej do spraw rozpatrzenia projektu ustaw lustracyjnych, funkcjonującej w trakcie II kadencji Sejmu RP.

Autorem tego punktu był ówczesny poseł Unii Wolności – Gwidon Wójcik. Wnosząc propozycję tego zapisu, poseł nie załączył do niego uzasadnienia, przydatnego do rozstrzygnięcia, które to jednostki kwalifikują się do tego punktu.

Zatem sejmowa dokumentacja nie dała odpowiedzi na pytanie o jakie to „inne służby Sił Zbrojnych” chodzi. Ten punkt został powtórzony także w ustawie o IPN z 1998 r. i ustawie lustracyjnej z 2006 r.

Niejednoznaczność w zapisach ustawowych powoduje trudności w ustaleniu statusu niektórych jednostek wojskowych – czy można je zakwalifikować do organów bezpieczeństwa?

Zmiany w strukturze

Z chwilą pojawienia się w 1944 roku „odrodzonego” Wojska w granicach przyszłego państwa polskiego, postanowiono podjąć kroki w celu szczególnej ochrony centralnych obiektów wojskowych. Już we wrześniu 1944 r. zadanie to powierzono nowo sformowanej formacji – 4. Samodzielnemu Batalionowi Żandarmerii.

Służbę w tej jednostce pełnili przede wszystkim członkowie oddziałów partyzanckich AL.

W listopadzie 1945 r. batalion przemianowano na 4. Samodzielny Batalion Ochrony Sztabu Generalnego, który ochraniał nie tylko centralne instytucje wojskowe, ale też Gabinet Ministra Obrony Narodowej. Dwa lata później, w listopadzie 1947 r., batalion został przemianowany na Batalion Wartowniczy nr 14 i podporządkowano go Komendzie Ochrony Ministra Obrony Narodowej.

Oprócz Komendy Ochrony ministra ON, ochranianie centralnych obiektów wojskowych było też w kompetencjach: 6. Samodzielnego Batalionu Ochrony Głównego Zarządu Informacji oraz 40. Kompanii Wartowniczej, a zadania konwojowania ważnych osób realizowała 13. Kompania Regulacji Ruchu.

Sejmowa dokumentacja nie daje odpowiedzi na pytanie o jakie to „inne służby Sił Zbrojnych” chodzi. To sformułowanie zostało powtórzone także w ustawie o IPN z 1998 r. i ustawie lustracyjnej z 2006 r. Niejednoznaczność w zapisach ustawowych powoduje trudności w ustaleniu statusu niektórych jednostek wojskowych.

Po rozwiązaniu Głównego Zarządu Informacji i sformowaniu Wojskowej Służby Wewnętrznej, rozkazem organizacyjnym ministra obrony narodowej nr 012/Org z 10 grudnia 1958 r. podporządkowano Szefostwu Wojskowej Służby Wewnętrznej (SWSW): Komendę Ochrony MON, 14. Batalion Ochronny i 13. Kompanię Regulacji Ruchu. Ponadto na podstawie wspomnianego rozkazu rozwiązano 40. Kompanię Wartowniczą, a w jej miejsce utworzono Komendę Ochrony Szefostwa WSW.

W 1962 r. zarządzeniem Szefa Sztabu Generalnego nr 068/Org z 30 czerwca 1962 r. w miejsce Kompanii Regulacji Ruchu WSW, Komendy Ochrony MON i Szefostwa WSW oraz Batalionu Ochrony WSW powołano Pułk Ochrony i Regulacji Ruchu Wojskowej Służby Wewnętrznej, który podlegał Wojskowej Służbie Wewnętrznej. Jednostce nadano numer 2414.

17 maja 1967 roku, w ramach tworzenia jednostek zabezpieczenia stanowisk dowodzenia MON, nastąpiło kolejne przeformowanie Pułku Ochrony i Regulacji Ruchu Wojskowej Służby Wewnętrznej (zarządzenie Szefa Sztabu Generalnego nr 067/Org). Powstał Batalion Ochrony WSW oraz Batalion Ochrony i Regulacji Ruchu WSW. Jednostki te od tego momentu zaczęły podlegać Dowództwu Zgrupowania Jednostek Zabezpieczenia

operacyjno-rozpoznawczych lub dochodzeniowo-śledczych”.

COFNIJ SIĘ